

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П.ДРАГОМАНОВА**

**ЄДНІСТЬ НАВЧАННЯ І НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ – ГОЛОВНИЙ ПРИНЦИП
УНІВЕРСИТЕТУ**

**Збірник наукових праць
звітно-наукової конференції викладачів
університету за 2010 рік**

9-10 лютого 2011 року

Київ - 2011

Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету: Збірник наукових праць звітно-наукової конференції викладачів університету за 2010 рік, 9-10 лютого 2011 року/ Укл. Г.І.Волинка, О.В.Уваркіна, О.П.Симоненко, О.П.Ємельянова. – К.: Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, 2011. – 354 с.

Збірка вміщує статті звітно-наукової конференції з досліджень основних наукових напрямків університету, де розглядаються проблеми підготовки нової генерації педагогічних кадрів; інтеграції освіти і науки у європейський та світовий простір; змісту, форм, методів і засобів підготовки майбутніх фахівців; питання української педагогічної освіти у європейському просторі; пошук наукових освітніх пріоритетів майбутнього на основі прогресивних концепцій.

Редакційна рада:

В.П. Андрущенко
(голова редакційної ради)	- доктор філософських наук, професор, академік НАПН України, ректор НПУ імені М.П.Драгоманова
А.Т. Авдієвський	- почесний доктор, професор, академік НАПН України
В.І. Бондар	- доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України
Г.І. Волинка
(заступник голови)	- доктор філософських наук, професор, академік УАПН
В.Б. Євтух	- доктор історичних наук, професор, член-коресподент НАН України
П.В. Дмитренко	- кандидат педагогічних наук, професор
І.І. Дробот	- доктор історичних наук, професор
М.І. Жалдак	- доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України
М.С. Корець	- доктор педагогічних наук, професор
Л.І. Мацько	- доктор філологічних наук, професор, академік НАПН України
М.В. Працьовитий	- доктор фізико-математичних наук, професор, академік АНВО України
В.П.Покась	- кандидат педагогічних наук, професор
В.М. Синьов	- доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України
М.І. Шкіль	- доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАПН України
О.Г. Ярошенко	- доктор педагогічних наук, професор, член-коресподент НАПН України
О.П.Симоненко
(відповідальний секретар)	- методист вищої категорії з наукової роботи університету

4. Маслоу А. Г. Мотивация и личность / Абрахам Г. Маслоу; [Пер. с англ. Татлыбаева А. М.]. – Санкт-Петербург. Евразия 1999. - 479 с.
5. Сухомлинский В.А. Что такое добро и зло // Права дитини від витоків до сьогодення: Зб. Текстів, метод. Та інформ. Матеріалів: Метод. видання / Авт.-упор. Г.М. Лактіонова (кер.), Л.В. Пироженко, О.В. Сухомлинська та ін.. – К.: Либідь, 2002. – С. 140-150.

Терещенко М.М.

ПРОФЕСІЙНО-ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ МАЙБУТНЬОГО ЕКОНОМІСТА

У статті розкривається ефективність розвитку творчих можливостей майбутніх економістів у процесі професійної підготовки, що значною мірою залежить від врахування основних закономірностей і етапів творчого процесу викладання і розробки змісту навчальної дисципліни, організації творчої навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Усвідомлення соціально-економічної ситуації в Україні, залежності її майбутнього від людей здатних творчо вирішувати наявні проблеми зумовлює необхідність реалізації одного з основних напрямів відродження вітчизняної системи освіти – підготовки педагогічних кадрів до творчої професійної діяльності.

В економічній освіті відбувається не тільки засвоєння знань, умінь, навичок і досвіду творчої діяльності та соціально-економічного спілкування. Головне, що змінюється сам характер економічного мислення, суспільних цінностей, самосвідомості, культури і поведінки людини.

Для підвищення якості економічної освіти дуже важливо розвивати культуру мислення студентів. Розвиток рівня економічного мислення студентів є завданням усіх, а не тільки теоретичних дисциплін. Наприклад, використання методу інтелект-карт в економічній освіті дозволяє переорієнтувати діяльність студентів від традиційного сприйняття інформації на формування умінь мислити творчо.

В умовах переходу України до ринкової економіки посилюється значення економічної освіти тому, що модель цієї економіки вимагає достатніх знань розвитку економіки її законів, суб'єктів первинної ланки, бо саме тут приймаються рішення. Разом з тим в економічній освіті України виникли і значні особливості, пов'язані з переходом до нової моделі. Здійснюючи викладацьку діяльність ми маємо осмислити їх, бо це впливає на якість викладання основ економіки. Особливостями сучасного стану є: 1) зміна змісту економічної освіти в результаті переходу нашої країни з адміністративно-командної системи до ринкової економіки; 2) посилення практичної функції економічної теорії і економічної освіти; 3) значна диференціація закладів освіти; 4) поява недержавних навчальних закладів; 5) відхід держави від жорсткої регламентації навчального процесу, що означає посилення демократичності освіти; 6) виникнення значної потреби у розробці програм навчання і, зокрема, програм економічної освіти, а також підручників, посібників та ін; 7) проблема кадрів в економічній освіті; 8) не достатня методична база.

Динаміка сучасних суспільних перетворень викликає до життя потребу у фахівцях, які вміють аналізувати мінливі соціально-економічні тенденції, приймати і реалізовувати нестандартні рішення в ситуації ринкової конкуренції, скасовувати стереотипізацію з виробничої й особистісної сфер взаємодії. Держава повинна забезпечувати підготовку кваліфікованих кадрів, здатних до творчої праці, професійного розвитку, опанування та впровадження наукоємних і інформаційних технологій, конкурентноспроможних на ринку праці, як визначено в Концепції професійної освіти України та Національній доктрині розвитку освіти в Україні у XXI столітті. В цих умовах найважливішим завданням професійної освіти стає формування професійно мобільного фахівця.

У сучасній літературі педагогічна творчість розуміється як процес вирішення педагогічних завдань в обставинах, що змінюються. Досвід творчої педагогічної діяльності – виникнення замислу, його переробка та перетворення в ідею (гіпотезу), знаходження способу втілення замислу та ідеї – набувається за умов систематичних вправ у вирішенні спеціально підібраних завдань, що відображають педагогічну дійсність, та організації як навчальної, так і реальної професійно-орієнтованої діяльності вчителя.

Однак творчий характер педагогічної діяльності не можна звести лише до вирішення педагогічних завдань, оскільки у творчій діяльності в єдності проявляються пізнавальний, емоційно-вольовий та мотиваційний компоненти особистості. Проте вирішення спеціально підібраних завдань, які спрямовані на розвиток тих чи інших структурних компонентів творчого мислення (положення мети; аналіз, який вимагає подолання бар'єрів, установок, стереотипів; перебір варіантів, класифікація та оцінка тощо), є важливою умовою розвитку творчого потенціалу особистості вчителя.

Зміни в організації профільної освіти обумовлюють проблему підготовки кадрового педагогічного потенціалу. Це може бути реалізовано традиційно – доповненням навчального плану педагогічних інститутів або класичних університетів такими предметами: методикою викладання культурології, економічної теорії, підприємництва, інформатики й т. ін.

Педагогічними умовами формування творчого потенціалу майбутніх економістів мають виступати: забезпечення професіоналізації знань з практики на початковому етапі навчання, що здійснює формування творчого потенціалу спеціалістів-економістів; залучення студентів до систематичної науково-дослідної роботи.

Творчий потенціал майбутніх економістів - це інтегративне утворення, яке містить у собі сукупність ув'язаних у систему природних та набутих якостей, що проявляються через здібності, вміння, психічні процеси, способи мислення та діяльності і дозволяють фахівцю нестандартно вирішувати навчально-виховні завдання, мета яких - формування творчої особистості вихованців, набуття ними в найбільш ефективний спосіб максимального результату в навчанні. Специфіка творчого потенціалу економістів повинна полягати в домінації комунікативних здібностей як одного зі складових особистості.

Підходи вчених до визначення сутності, характеру, складових та ролі творчого потенціалу у процесі розвитку особистості є досить неоднозначними. Результати дослідження аспектів творчої особистості дозволили констатувати, що в науці немає єдиної думки щодо якісних і кількісних показників творчого потенціалу.

У процесі професійного становлення перед студентом постає необхідність не тільки отримати знання, вміння та навички з фахових дисциплін, а й здобути вміння творчо засвоювати і використовувати інформацію, викристалізувати творчу позицію щодо реалізації своїх здобутків у діяльності. Процес особистісної інтеграції та росту може забезпечуватися різними шляхами, й одним із них є спрямованість людини до її творчого потенціалу, того ресурсу, який є невичерпним джерелом життєвої сили. Формування та виявлення творчих здібностей студентів-економістів могло б стати запорукою удосконалення

їх професійної підготовки. Творчість може проявлятися як у житті, так і в здатності експериментувати в будь-якій галузі знань.

Реалізація творчого потенціалу незмінно пов'язана із механізмом інтелектуальної активності суб'єкта, продуктивністю його підсвідомих процесів. Від того наскільки багато творчого потенціалу як підсвідомого процесу існує в особистості, може залежати її рівень творчої самореалізації та саморозвитку. Отже, можна сказати, що головним джерелом розвитку особистості виступає творчий потенціал, який вона реалізує у своєму творчому зусиллі.

Творчий потенціал не є вродженим, його також не можна набути у процесі освіти, як знання, вміння та навички. Певною мірою творчий потенціал залежить від вроджених здібностей психофізіології людини, але його актуальний стан залежить від цінностей самої людини, від її внутрішнього зусилля.

Творчий потенціал має системний характер, через що він володіє всіма атрибутами, властивими цілеспрямованим системам (стійкість, потреба в розвитку і самореалізації), що самоорганізуються, що саморозвиваються і мають власну внутрішню логіку розвитку, яка не зводиться до логіки суми її підсистем (елементів) і логіки розвитку кожної підсистеми окремо.

Зміни в організації профільної освіти обумовлюють проблему підготовки кадрового педагогічного потенціалу. Це може бути реалізовано традиційно – доповненням навчального плану педагогічних інститутів або класичних університетів такими предметами: методикою викладання культурології, економічної теорії, підприємництва, інформатики й т. ін. Однак, на наш погляд, один із можливих варіантів підготовки фахівців-викладачів професійно-профільного корпусу можна здійснювати за рахунок педагогічної спеціалізації економічних, інженерних спеціальностей галузевих або класичних університетів. І це, вважаємо, – перший аргумент актуальності нашого дослідження.

Отже, творчий потенціал майбутнього економіста включає не тільки природні ресурси і резерви особи, але і ті утворення, які сформовані в індивіда у процесі освіти. Формування в студентів потреби в самоактуалізації дозволяє змінювати в них оцінку власних можливостей, розвивати упереджене ставлення до людини і до світу, сприяє переходу потенційного в актуальне, становленню "відповідально-великодушного", "доброзичливого" типу між особових відносин.

Література:

1. Сисоєва С.О. Технологізація освітньої діяльності в умовах неперервної професійної освіти. – Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: Монографія / За ред. І.А. Зязюна / – Київ: видавництво "Віпол", 2000. – С. 269-271.
2. Серьожникова Р.К. Творчий педагогічний потенціал майбутнього викладача економіки: теорія і практика професійно-педагогічної підготовки в університеті непедагогічного профілю: монографія / Р.К. Серьожникова. – Донецьк: ДВНЗ «ДонНТУ», 2009. – 297 с.
3. Серьожникова Р.К. Становление субъектности студентов в образовательном процессе университета / Р.К. Серьожникова // Наукові праці. Серія: Педагогіка, психологія і соціологія. – 2009. – Вип. 3 (145) – С.103 – 111.

Титаренко О.Ю.

УТВОРЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕРМІНІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКОЮ

Анотація: стаття присвячена вивченню термінологічної системи англійської мови, проаналізовані способи утворення неологізмів у галузі інформаційних технологій та шляхи їх адекватного перекладу українською мовою.

Термінологічна система галузі інформаційних технологій належить до наймолодших систем, оскільки виникла наприкінці 20 сторіччя разом з виникненням і розвитком комп'ютерних та інформаційних технологій. Оскільки лідером розвитку галузі інформаційних технологій були й залишаються Сполучені Штати, природно що первинна номінація нових розробок відбувається англійською мовою.

Однією з актуальних проблем сучасного мовознавства є визначення способів утворення неологізмів у галузі інформаційних технологій та аналіз шляхів їх адекватного перекладу іншими мовами. Класифікацію термінологічної лексики можна здійснювати за моделями утворення термінологічних інновацій або за семантичними групами. Дослідження показує, що найбільш поширеним способом утворення термінів-неологізмів для позначення понять у галузі інформаційних технологій є надання нового значення вже існуючим лексичним одиницям. Приклади таких новоутворень є найчисельнішими:

menu – 1) a list of dishes available at a restaurant or to be served at a meal
2) (computing) a list of possible actions from which a user can choose, displayed on a computer screen

file – 1) any of various types of drawer, self, holder, cover, box, etc. usually with a wire or metal rod for keeping loose papers together and in order, so they can be found easily;
2) (computing) an organized collection of related data or material in a computer.

application – 1) the action or process of making a formal request;
2) the action or an instance of putting or spreading sth onto sth else;
3) the action or process of making a rule;
4) the action or an instance of putting a theory, discovery, etc. to practical use;
5) (computing) a program designed to perform a particular task for the user.

Поширеним способом утворення комп'ютерних неологізмів також є композиція. Чисельними є новоутворення, що виникли шляхом простого складання основ без з'єднувального елемента: *keyboard, filename, software, spreadsheet*. Дані терміни є прикладом новоутворень, значення яких є сумою значень складових елементів. При утворенні нової лексичної одиниці не відбулося семантичного зсуву її складових частин.